

LIIKENNE- JA VIESTINTÄVALIOKUNNAN MIETINTÖ 27/2014 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen liitteeseen tehtyjen muutosten sekä yleissopimukseen liittyvän kiinteiden irtolastien aluskuljetuksia koskevan kansainvälisen säännösten (IMSBC-säännöstö) pakottavan osan hyväksymisestä lukuun ottamatta säännösten 1 liitettä ja laiksi niiden lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja IMSBC-säännösten soveltamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 2 päivänä joulukuuta 2014 lähettänyt liikenne- ja viestintävaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen eduskunnalle ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen liitteeseen tehtyjen muutosten sekä yleissopimukseen liittyvän kiinteiden irtolastien aluskuljetuksia koskevan kansainvälisen säännösten (IMSBC-säännöstö) pakottavan osan hyväksymisestä lukuun ottamatta säännösten 1 liitettä ja laiksi niiden lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattami-

sesta ja IMSBC-säännösten soveltamisesta (HE 273/2014 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitussihteeri Veera Kojo, liikenne- ja viestintäministeriö
- erityisasiantuntija Jyrki Vähätalo, Liikenteen turvallisuusvirasto TraFi.

Lisäksi kirjallisen lausunnon on antanut

— Suomen Varustamot ry.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Kansainvälisen merenkulkujärjestön meriturvallisuuskomitean hyväksymät muutokset ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen

(SOLAS-yleissopimus) liitteeseen sekä yleissopimukseen liittyvän kiinteiden irtolastien aluskuljetuksia koskevan kansainvälisen säännösten (IMSBC-säännöstö) pakottavan osan lukuun ottamatta säännösten 1 liitettä sekä lain niiden

lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja IMSBC-säännösten soveltamisesta. Koska säännöstö kuuluu jaetun toimivallan alaan, eduskunnan hyväksyntää haetaan vain siltä osin kuin säännöstö kuuluu Suomen toimivaltaan.

SOLAS-yleissopimuksen liitteeseen tehdyillä muutoksilla tehtiin pakottavaksi IMSBC-säännöstö, joka on SOLAS-yleissopimuksen pakollinen osa. Säännöstö sisältää määräyksiä kiinteiden irtolastien aluskuljetuksista. Säännöstö korvaa aiemman suositusluonteisen kiinteitä irtolasteja koskeneen säännösten, ja sitä sovelletaan kaikkiin irtolastialuksilla kuljetettaviin kiinteisiin irtolasteihin viljaa lukuun ottamatta. Säännösten tarkoituksena on taata kiinteiden irtolastien turvallinen ahtaus ja kuljetus. Säännösten sisältämät määräykset koskevat lastin asianmukaista sijoittamista alukseen rakenteellisten vahinkojen ehkäisemiseksi, aluksen vakavuutta sekä mahdollisten kemiallisten reaktioiden estämisestä.

SOLAS-yleissopimuksen liitteeseen tehtyjen muutosten ja IMSBC-säännösten voimaansaattamista koskevaan lakiin esitetään sisällytettäväksi myös säännösten soveltamista koskevia säännöksiä. Näillä aineellisilla säännöksillä ulotettaisiin muun muassa säännösten soveltamisala myös aluksiin, jotka kuljettavat säännöstös-

sä tarkoitettuja kiinteitä irtolasteja kotimaanliikenteessä, ja annettaisiin Liikenteen turvallisuusvirastolle mahdollisuus myöntää poikkeuksia säännösten soveltamisesta eräisiin aluksiin.

SOLAS-yleissopimuksen liitteeseen tehdyt muutokset ja IMSBC-säännöstö ovat tulleet kansainvälisesti voimaan 1 päivänä tammikuuta 2011 noudattaen niin sanottua hiljaista hyväksymismenettelyä. Suomi on ilmoittanut Kansainvälisen merenkulkujärjestön pääsihteerille toimitetulla nootilla, että yleissopimuksen liitteeseen tehdyt muutokset ja säännöstö voivat tulla Suomen osalta voimaan vasta nimenomaisen suostumuksen antamisen jälkeen, kun tarpeelliset kansalliset hyväksymis- ja voimaansaattamistoimet on suoritettu. Suomen osalta yleissopimuksen liitteen muutokset ja säännöstö tulevat voimaan, kun Suomi on ilmoittanut Kansainvälisen merenkulkujärjestön pääsihteerille nootin peruuttamisesta.

SOLAS-yleissopimuksen liitteeseen tehtyjen muutosten ja IMSBC-säännösten pakottavan osan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamista ja IMSBC-säännösten soveltamista koskeva laki on tarkoitettu tulemaan voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana samaan aikaan, kun SOLAS-yleissopimuksen liitteen muutokset ja IMSBC-säännöstö tulevat Suomen osalta voimaan.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi kansainvälisen merenkulkujärjestön (IMO) niin sanotun SOLAS-yleissopimuksen (SopS 11/1981) liitteeseen tehdyt muutokset siltä osin kuin ne kuuluvat Suomen toimivaltaan. Yleissopimuksen liitteen muutoksilla tehtiin pakottavaksi IMSBC (International Maritime Solid Bulk Cargoes Code) -säännöstö, joka sisältää määräyksiä kiinteiden irtolastien aluskuljetuksista.

IMSBC-säännöstöä sovelletaan kaikkiin irtolastialuksilla kuljetettaviin kiinteisiin irtolasteihin viljaa lukuun ottamatta. Säännöstö koskee

lastin asianmukaista sijoittamista alukseen rakenteellisten vahinkojen ehkäisemiseksi, aluksen vakavuutta sekä mahdollisten kemiallisten reaktioiden ehkäisemistä. Säännöstössä määrätään, miten lasteja tulee käsitellä niiden lastauksen, kuljetuksen ja purkamisen aikana. Säännöstöllä pyritään edistämään kiinteiden irtolastien ahtauksen ja kuljetuksen turvallisuutta ja minimoimaan kuljetusten riskit.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan hyväksyttäväksi voimaansaattamislaki, jolla säännösten soveltamisala ulotettaisiin samalla myös kotimaanliikenteeseen, kotimaan kiinteiden irtolastien kuljetusten turvallisuuden varmistamiseksi.

Liikenteen turvallisuusvirasto voisi kuitenkin myöntää poikkeuksia säännösten soveltamisesta kotimaanliikenteen aluksiin. Poikkeus olisi mahdollista yksittäistapauksessa myöntää esimerkiksi silloin, jos säännösten soveltaminen aiheuttaisi kohtuutonta hankaluutta tai kustannuksia vähäiseen ympäristölle aiheutuvaan vahingon vaaraan nähden tai bruttovetoisuudeltaan alle 500 tonnin aluksiin, jos säännösten soveltaminen olisi tarpeetonta tai kohtuutonta. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan säännöstöstä ei aiheudu kohtuutonta haittaa tai taakkaa esimerkiksi kotimaan bioraaka-ainekuljetuksille.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan säännöstö on jo kansainvälisesti voimassa, joten sillä ei ole merkittäviä merenkulkuelinkeinoon tai kuljetuskustannuksiin kohdistuvia taloudellisia vaikutuksia. Valiokunta pitää hyvänä, että säännöstöllä on positiivisia vaikutuksia merenkulun turvallisuuteen, ja se edistää onnettomuusriskien vähenemisen myötä myös merenkulun ympäristönsuojelua. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan Liikenteen turvallisuusvirastolle esityksen myötä tulevat uudet tehtävät

(0,3 htv) kyetään hoitamaan nykyisin henkilöresurssein toimintoja priorisoimalla ja tehostamalla.

Valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena ja puoltaa hallituksen esityksen hyväksymistä esityksessä ehdotetulla tavalla.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella liikenne- ja viestintävaliokunta ehdottaa,

että eduskunta hyväksyy hallituksen esityksessä tarkoitetut yleissopimuksen liitteeseen tehdyt muutokset,

että eduskunta hyväksyy hallituksen esityksessä tarkoitetun yleissopimukseen liittyvän kansainvälisen säännösten pakkottavan osan, lukuun ottamatta säännösten 1 liitettä, siltä osin kuin säännöstö kuuluu Suomen toimivaltaan ja

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 4 päivänä joulukuuta 2014

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Kalle Jokinen /kok
vpj. Osmo Kokko /ps
jäs. Mikko Alatalo /kesk
Thomas Blomqvist /r
Markku Eestilä /kok
Ari Jalonen /ps
Jukka Kopra /kok
Suna Kymäläinen /sd

Raimo Piirainen /sd
Janne Sankelo /kok
Hanna Tainio /sd
Eila Tiainen /vas
Ari Torniainen /kesk
Reijo Tossavainen /ps
Oras Tynkkynen /vihr
Mirja Vehkaperä /kesk.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Juha Perttula.